

RETTEENS DOM (Femte Afdeling)
29. januar 1993 *

I sag T-86/91,

Robert Wery, tjenestemand i Europa-Parlamentet, Arlon (Belgien), ved advokat Jean-Noël Louis, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

sagsøger,

mod

Europa-Parlamentet ved juridisk konsulent Jorge Campinos, bistået af Kieran Bradley, Europa-Parlamentets Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Europa-Parlamentets Generalsekretariat, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation dels af en afgørelse om pr. 1. april 1990 ikke længere at betale uddannelsestillæg for sagsøgerens barn, dels af en afgørelse om at foretage tilbageholdelse i sagsøgerens løn samt, subsidiært, af de almindelige gennemførelsesbestemmelser vedrørende tildeling af uddannelsestillæg, for så vidt disse gør tildeling heraf betinget af et mindsteantal timers teoretisk undervisning,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, D.P.M. Barrington, og dommerne R. Schintgen og K. Lenaerts,

justitssekretær: fuldmægtig B. Pastor,

* Processprog: fransk.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 10. november 1992,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

- 1 Den 28. september indgav sagsøgeren, på ansøgningskema udleveret af administrationen, ansøgning om uddannelsestillæg til sine tre børn for skoleåret 1990/1991. Han vedlagde for sin søn, Laurent, der havde været i læreplads som blomstergartner i Arlon fra den 1. marts 1990, og som skulle fortsætte dermed indtil den 31. juli 1992, attestation fra de kompetente belgiske myndigheder samt en kopi af lærekontrakten.
- 2 Ved skrivelse af 4. februar 1991 meddelte Europa-Parlamentet (herefter benævnt »Parlamentet«) sagsøgeren, at det uddannelsestillæg og det børnetilskud for sønnen, Laurent, som han oprindeligt havde modtaget, bortfaldt fra april 1990, og at et beløb svarende til det, han allerede havde modtaget, ville blive tilbageholdt i hans løn.
- 3 Sagsøgeren har anført, hvilket Parlamentet vedgår, at chefen for den kompetente tjenestegren som svar på hans anmodning om en forklaring oplyste, dels at uddannelsestillægget i almindelighed ikke tildeles til en tjenestemand, hvis barn er i lære, dels, at selv om det var muligt at sidestille en del af den uddannelse, hans søn fulgte i forbindelse med en lærekontrakt, med en skoleuddannelse, ville det dog ikke være muligt at yde uddannelsestillæg, idet antallet af timer med teoretisk undervisning ikke nåede op på det foreskrevne minimum på 16 timer om ugen.

- 4 Parlamentet besluttede dog at betale børnetilskuddet, som ligeledes var bortfaldet med beslutningen af 4. februar 1991, og at tilbagebetale de allerede tilbageholdte beløb. Man fastholdt dog bortfaldet af uddannelsestillægget.
- 5 Den 3. maj 1991 indgav sagsøgeren en klage i henhold til artikel 90, stk. 2, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«) over afgørelsen af 4. februar 1991. I denne klage anfægtede han den begrundelse, som chefen for den kompetente tjenestegren havde givet, nemlig at en lærekontrakt ikke gav ret til uddannelsestillæg, og at antallet af timer med teoretisk undervisning ikke nåede op på det foreskrevne minimum.
- 6 I erkendelse af at denne klage rejste spørgsmålet om, hvorvidt en erhvervsuddannelse inden for rammerne af et nationalt uddannelsesprogram kan sidestilles med regelmæssig heltidsundervisning i en uddannelsesinstitution, som anført i artikel 3 i vedtægtens bilag VII, besluttede Parlamentet — idet det fastholdt afvisningen af at tillade en sådan sidestilling, men ikke udelukkede, at den tidligere praksis kunne revideres — at forelægge dette spørgsmål for Administrationschefskollegiet, navnlig i lyset af Rettens dom af 13. marts 1990 (forenede sager T-34/89 og T-67/89, Costacurta mod Kommissionen, Sml. II, s. 93). Imidlertid fremgik det under mødet den 19. februar 1992 i det udvalg, som skulle forberede kollegiets arbejde, at flertallet af de andre institutioner delte Parlamentets anskuelse, og derfor besluttede man at undlade at forelægge dette spørgsmål for kollegiet.
- 7 Den 26. august 1991 afviste Parlamentets generalsekretær klagen af 3. maj 1991 i følgende vendinger:

»Deres klage af 3. maj 1991 har været genstand for stor opmærksomhed.

Jeg beklager at måtte meddele Dem, at jeg ikke kan imødekomme den.

Hvad angår børnetilskuddet til Deres søn, Laurent, er klagen uden genstand. Administrationen havde allerede ændret sin beslutning om, at dette tilskud bortfaldt, før De indgav Deres klage, og man havde allerede tilbagebetalt Dem de indeholdte beløb i april 1991.

Hvad angår bortfaldet af uddannelsestillægget for Deres søn, Laurent, er der ikke tilstrækkeligt grundlag for Deres klage. Uden at foregribe det spørgsmål, De har rejst, om, hvorvidt Deres søns læreplads kan give ret til uddannelsestillæg, tillader jeg mig at erindre Dem om, at det påhviler tjenestemanden at føre bevis for, at der er tale om 'faktisk afholdte udgifter', jf. artikel 3 i vedtægtens bilag VII. Denne dokumentation er så meget desto vigtigere i denne sag, som Deres søn modtager et månedligt tillæg, som er større end uddannelsestillægget.

Under disse omstændigheder kan jeg kun fastholde afgørelsen om, at det uddannelsestillæg, som De indtil den 1. april 1990 har modtaget for Deres søn, Laurent, bortfalder fra nævnte dato.«

- 8 Ved skrivelse af 10. september 1991 til Parlamentets generalsekretær gjorde sagsøgeren gældende, at administrationen aldrig har anmodet ham om at fremlægge dokumentation for de faktisk afholdte udgifter til skolegang, og at det var en tilsidesættelse af princippet om ligebehandling at pålægge ham en forpligtelse, som ikke blev krævet af andre tjenestemænd. Ved skrivelse af 3. december 1991 bekræftede Parlamentets generalsekretær sin afgørelse af 26. august 1991.
- 9 Efter at have afvist denne klage rettede administrationen som svar på en ny ansøgning om uddannelsestillæg for skoleåret 1991/1992 henvendelse til sagsøgeren ved skrivelse dateret den 13. november 1991, hvori sagsøgeren opfordredes til at fremlægge »de fakturaer, der beviser de faktisk afholdte udgifter i forbindelse med Deres søns læreplads«. Under retsforhandlingerne for Retten har sagsøgeren erklæret, at han først fik kendskab til denne skrivelse den 26. november 1991 — den dag, han indgav stævning til Rettens Justitskontor.

- 10 I sit svar, som ikke er dateret, anførte sagsøgeren for det første, at anmodningen i ovennævnte skrivelse om at fremlægge bevis for de faktisk afholdte udgifter var den allerførste anmodning af den art, som administrationen havde rettet til ham. Derefter gav han en detaljeret redegørelse for omkostningerne i forbindelse med sønnens læreplads.

Retsforhandlingerne og parternes påstande

- 11 Sagsøgeren har herefter den 26. november 1991 anlagt nærværende sag. Den skriftlige forhandling er forløbet forskriftsmæssigt.
- 12 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse.
- 13 Retten har dog anmodet parterne om skriftligt at besvare spørgsmål vedrørende for det første de dokumenter vedrørende sagsøgerens søns læreplads, som havde været vedlagt ansøgningen om uddannelsestillæg; for det andet de faktiske udgifter i forbindelse med denne læreplads; for det tredje vedrørende den ret, som en person i sagsøgerens situation i henhold til belgisk lov har til at modtage familietillæg og/eller sociale ydelser i forbindelse med en uddannelse, samt de muligheder, en person i sagsøgerens søns situation i henhold til belgisk lov har for at modtage uddannelsesstøtte.
- 14 Den mundtlige forhandling fandt sted den 10. november 1992. Begge parter repræsentanter har afgivet indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten.
- 15 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstand:

- »1) Sagsøgtes afgørelse om pr. 1. april 1990 ikke længere at udbetale uddannelses-tillæg for sagsøgerens barn annulleres.
- 2) Sagsøgtes afgørelse om på grundlag af skrivelsen af 4. februar 1991 at foretage tilbageholdelse i sagsøgerens løn annulleres.
- 3) Europa-Parlamentet tilpligtes at tilbagebetale de tilbageholdte beløb med tillæg af morarente, 8% p.a., fra tilbageholdelsestidspunktet og til betaling sker.
- 4) Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Det fastslås om fornødent,

- 5) at de af sagsøgte udstedte almindelige gennemførelsesbestemmelser vedrørende tildeling af uddannelsesstillæg er ulovlige, for så vidt som der heri kræves et mindsteantal timers teoretisk undervisning for studerende, der følger en erhvervsmæssig uddannelse, der er officielt anerkendt af en medlemsstat.«

16 Europa-Parlamentet har nedlagt følgende påstande:

- Sagen afvises.
- I øvrigt frifindes sagsøgte.
- Der træffes afgørelse om sagsomkostningerne efter gældende ret.

Formaliteten

Parternes argumenter

- 17 Parlamentet har bestridt, at sagen kan antages til realitetsbehandling, og har gjort gældende, at sagsøgerens administrative klage af 3. maj 1991 blev afvist på grund af manglende bevis for de udgifter, som sagsøgeren hævdede faktisk at have afholdt i forbindelse med sin søn, Laurent's skolegang. Da sagsøgeren ikke har fremlagt sådanne beviser, havde han ifølge Parlamentet ikke en retlig interesse, og klagen måtte derfor afvises.
- 18 Parlamentet tilføjer, at hvis chefen for tjenestegrenen i de samtaler, han førte med sagsøgeren efter afgørelsen af 4. februar 1991, ikke havde omtalt, at der manglede beviser for faktisk afholdte udgifter, skyldes det, at dette var en biomstændighed i forhold til den væsentligste grund til at afvise ansøgningen om uddannelsestillæg, som var, at den erhvervsuddannelse, som sagsøgerens søn fulgte, umuligt kan side-stilles med en skoleuddannelse, som er det eneste, der giver ret til uddannelsestillæg.
- 19 Parlamentet har subsidiært gjort gældende, at de anbringender, der er fremført i stævningen, ikke stemmer overens med dem, der er fremført i den administrative klage, og at de derfor bør forkastes (jf. Rettens dom af 29.3.1990, sag T-57/89, Alexandrakis mod Kommissionen, Sml. II, s. 143, præmis 8).
- 20 Sagsøgeren har for det første svaret, at Parlamentets redegørelse viser, at afgørelsen om at lade uddannelsestillægget til hans søn, Laurent, bortfalde og afvisningen af sagsøgerens klage var begrundet i arten af den fulgte uddannelse og ikke i den påståede mangel på bevisdokumenter.
- 21 Han har for det andet bemærket, at det først er ved skrivelsen af 13. november 1991 fra Kontoret for Vedtægtsspørgsmål og Personaleadministration, at Parlamentet har anmodet ham om at fremlægge de fakturaer, der er bevis for de faktisk afholdte udgifter i forbindelse med hans søns læreplads, og efter at have modtaget denne skrivelse har han den 3. december 1991 tilsendt Parlamentet en opgørelse over disse udgifter.

- 22 Hvad angår sammenfaldet mellem den administrative klage og søgsmålet har sagsøgeren understreget, at Parlamentet oprindeligt klart havde udtrykt, at afvisningen af at tildele ham uddannestillægget udelukkende skyldtes arten af den uddannelse, som sagsøgerens søn fulgte. Han kunne således kun rette sin klage mod denne ene begrundelse. Det var først, da denne klage blev afvist, at Parlamentet for første gang havde henvist til manglen på dokumentation for faktisk afholdte udgifter i forbindelse med uddannelsen.
- 23 Han udleder heraf, at han er berettiget til i sit søgsmål at svare på den argumentation, som han først fik kendskab ved afgørelsen om afvisning af hans administrative klage.

Retten bemærkninger

- 24 Det bemærkes, at Parlamentet erkender, at før afgørelsen om at afvise den administrative klage, havde det på intet tidspunkt anvendt en anden begrundelse end arten af den uddannelse, sagsøgerens søn fulgte, for at nægte denne uddannestillæg. Hermed førte Parlamentet sagsøgeren til at antage, at den eneste grund til at afvise ansøgningen lå i arten af den uddannelse, sagsøgerens søn fulgte.
- 25 Følgelig kan Parlamentet ikke anfægte sagens antagelse til realitetsbehandling og påstå, at denne i forhold til den administrative klage indeholder nye anbringender, såsom sagsøgerens bestridelse af, at han har pligt til at godtgøre de faktisk afholdte udgifter i forbindelse med sønnens uddannelse.
- 26 Med hensyn til spørgsmålet, om sagsøgeren har haft en retlig interesse, eftersom han ikke har fremlagt beviser for de faktisk afholdte udgifter, skal det bemærkes, at dette spørgsmål ikke kan adskilles fra spørgsmålet, om sagsøgeren var forpligtet til at fremlægge bevis for disse udgifter, eller om han var berettiget til ydelser i henhold til den faste ordning, der var indført ved de af Parlamentet vedtagne almindelige gennemførelsesbestemmelser vedrørende tildeling af uddannestillæg (herafter benævnt »gennemførelsesbestemmelserne«). Men dette er et spørgsmål, der vedrører sagens realitet. Derfor falder spørgsmålet om sagsøgerens retlige interesse sammen med efterprøvelsen af sagens realitet.

27 Sagen bør derfor antages til realitetsbehandling.

Realiteten

28 Til støtte for sit søgsmål har sagsøgeren fremført to anbringender, dels tilsidesættelse af artikel 2 og 3 i bilag VII til vedtægten, dels tilsidesættelse af artikel 25 i vedtægten. Desuden har han subsidiært påstået, at gennemførelsesbestemmelserne er ulovlige, når der for en uddannelse kræves et mindsteantal timer med teoretisk undervisning.

29 I henhold til artikel 3, stk. 1, i bilag VII tildeles uddannelsesstillæg »for hvert barn, over for hvem der efter artikel 2, stk 2 (i bilag VII til vedtægten), består forsørgerpligt, og som regelmæssigt modtager heltidsundervisning i en uddannelsesinstitution«. Det bestemmes i artikel 2, stk. 3, litra b), i bilag VII til vedtægten, at børnetilskud ydes »for et barn mellem 18 og 26 år, som er under skole- eller erhvervsmæssig uddannelse«.

Anbringendet om tilsidesættelse af artikel 2 og 3 i bilag VII til vedtægten

Parternes argumenter

30 Sagsøgeren har anført, at Parlamentet har genoptaget udbetalingen af børnetilskuddet. Det har således erkendt, at hans søn modtager en skole- eller erhvervsuddannelse. Dette er tilfældet, eftersom hans søn i henhold til en lærekontrakt er under uddannelse som blomstergartner, hvilket er en uddannelse, som er anerkendt af de kompetente belgiske myndigheder, og han følger således regelmæssigt og på heltidsbasis en erhvervsuddannelse, der ud over en praktisk uddannelse indeholder teoretisk undervisning af både almen og videnskabelig art.

31 Artikel 3, stk. 1, i bilag VII henviser imidlertid til begrebet »uddannelsesinstitution«, hvilket udelukker enhver sondring mellem de uddannelsesinstitutioner, der tilbyder en skoleuddannelse, og dem, der tilbyder en erhvervsuddannelse.

- 32 Han mener derfor, at da sønnen følger en erhvervsuddannelse i en uddannelsesinstitution, har han ret til at modtage uddannelsestillæg i henhold til artikel 3, stk. 1, i bilag VII.
- 33 Sagsøgeren henviser desuden til Domstolens dom af 21. november 1991 (sag C-149/90, Costacurta mod Kommissionen, Sml. I, s. 5463) til støtte for, at artikel 3 i bilag VII til vedtægten kun fastsætter den betingelse, at det barn, som der søges uddannelsestillæg for, »regelmæssigt modtager heltidsundervisning i en uddannelsesinstitution«, selv om en del af uddannelsen foregår uden for uddannelsesinstitutionen.
- 34 Han har desuden gjort gældende, at Parlamentet ikke kan kritisere ham for ikke at have fremlagt beviser for faktisk afholdte udgifter til uddannelse i forbindelse med ansøgningen om uddannelsestillæg. I denne forbindelse har sagsøgeren anført, at Parlamentet har ventet med at besvare klagen for at kunne rejse dette spørgsmål, og at man har ventet indtil den 13. november 1991, dvs. til efter det pågældende skoleårs slutning, med at anmode ham om at fremlægge disse beviser. Han har tilføjet, at Parlamentet har erkendt, at man i samtalerne med sagsøgeren i februar ikke havde henvist til dette spørgsmål om beviserne. I øvrigt har han fremlagt bevis for de udgifter, han har afholdt for sin søn.
- 35 Sagsøgeren har endelig anført, at han ikke var forpligtet til at fremlægge sådanne beviser, eftersom han havde ret til at modtage tillægget som fastsat i gennemførelsesbestemmelserne, og at Parlamentet ikke kan nægte dette ved at henvise til, at den uddannelse, hans søn følger, er en erhvervsuddannelse.
- 36 Parlamentet har heroverfor anført, at det fremgår af lærekontraktens ordlyd og af dens lovmæssige kontekst, at sagsøgerens søn følger en erhvervsuddannelse, som er heltids og består af en praktisk del (indtil ca. 31 timer om ugen) og en teoretisk del (indtil 8 timer og 45 minutter om ugen). Parlamentet har afslået at acceptere, at en erhvervsuddannelse, hvor der gives teoretisk undervisning, er en skoleuddannelse.

- 37 Parlamentet mener, at den erhvervmæssige karakter af den uddannelse, som sagsøgerens søn følger, er til hinder for, at han kan modtage uddannelsestillæg. Artikel 3, stk. 1, i bilag VII bør fortolkes i lyset af den sontring, der er foretaget i artikel 2, stk. 3, litra b), mellem skole- og erhvervmæssig uddannelse. Således kan uddannelsestillæg (allocation scolaire) kun ydes til en skolemæssig uddannelse, jf. artikel 2, stk. 3, litra b), der følges regelmæssigt på heltidsbasis i en uddannelsesinstitution, der nødvendigvis skal være en skole.
- 38 Parlamentet har begrundet denne fortolkning ved at anføre, at skoleuddannelse er karakteriseret ved at foregå på en uddannelsesinstitution af skolemæssig karakter og normalt ikke giver anledning til, at staten betaler til barnets familie. I det modsatte tilfælde ville det være på sin plads at anvende vedtægtens artikel 67, stk. 2, hvorefter tjenestemænd, der oppebærer familietillæg, er forpligtet til at meddele, hvilke tillæg af samme art de får fra anden side, idet disse tillæg fratrækkes de tillæg, der betales i henhold til artikel 1, 2 og 3 i bilag VII (jf. Rettens dom af 10.5.1990, sag T-117/89, Sens mod Kommissionen, Sml. II, s. 185). Det, der derimod kendetegner en læretid, er mere eller mindre regelmæssigt fremmøde på en arbejdsplads, eventuelt suppleret med deltidsundervisning i en erhvervsuddannelsesinstitution, hvilket der sædvanligvis udbetales løn for.
- 39 Parlamentet har i øvrigt gjort gældende, at sagsøgeren ikke kan kræve uddannelsestillæg, så længe han ikke har fremlagt beviser for de faktisk afholdte udgifter i forbindelse med sønnen, Laurent's uddannelse. Det har hævdet, at sagsøgeren ikke kan finde støtte i de almindelige gennemførelsesbestemmelser, da denne ordning kun gælder for børn, der følger en boglig uddannelse, og ikke for dem, der følger en erhvervsuddannelse.
- 40 Parlamentet fremfører endelig, at når det ikke har omtalt denne betragtning under den administrative procedure, er det fordi den var af sekundær betydning i forhold til den væsentligste grund til afvisningen af ansøgningen om uddannelsestillæg, som var, at den fulgte uddannelse var en erhvervsuddannelse.

Retten's bemærkninger

- 41 Retten tager indledningsvis til efterretning, at Parlamentet har erkendt, at Laurent Wery forsørges af sin far, som modtager børnetilskud. Det bør derfor undersøges, om sagsøgeren i denne sag også har ret til uddannelsestillæg.
- 42 Det bemærkes, at Parlamentets argumentation bygger på en skarp sondring mellem begreberne skole- og erhvervsuddannelse, som de er opstillet i artikel 2, stk. 3, litra b), i bilag VII. Parlamentet mener, at disse to begreber gensidigt udelukker hinanden, og at en erhvervsuddannelse således ikke kan give grundlag for udbetaling af uddannelsestillæg.
- 43 I den henseende er det vigtigt at fastslå, at ved definitionen af begrebet »faglig uddannelse« i artikel 128 i EØF-traktaten har Domstolen udtalt, at begreberne faglig uddannelse og skoleuddannelse ikke blot ikke udelukker hinanden, men at de derimod i høj grad er sammenfaldende, når blot undervisningen gives i en uddannelsesinstitution. Domstolen har i domme af 13. februar 1985 og af 2. februar 1988 fastslået, at »enhver form for undervisning, der fører til en kompetence inden for en profession, et fag eller en bestemt stilling, eller som bibringer den særlige færdighed, der kræves for at udøve en sådan profession, fag eller stilling, henhører under begrebet faglig undervisning, uanset elevernes eller de studerendes alder eller uddannelsesniveau, ligesom det heller ikke spiller nogen rolle, om undervisningsprogrammet også omfatter en vis del mere almindelig undervisning« (sag 293/83, Gravier, Sml. s. 593, præmis 30, og sag 24/86, Blaizot, Sml. s. 379, præmis 19). I den første sag har Domstolen udtalt, at »begrebet faglig uddannelse omfatter undervisning i tegneseriekunst ved en højere læreanstalt«, og i den anden sag, at det omfatter »universitetsundervisning i veterinærvidenskab«.
- 44 Parlamentet kan ikke hævde, at denne fortolkning tømmer sondringen i artikel 2, stk. 3, litra b), i bilag VII for ethvert indhold. Denne sondring har nemlig bibeholdt sin betydning i den forstand, at den giver mulighed for at udelukke udbetaling af uddannelsestillæg for børn, som der udbetales børnetilskud for, når disse følger en erhvervsuddannelse, som ikke har forbindelse med en uddannelsesinstitution.

- 45 For at afgøre, om sagsøgeren i denne sag har ret til uddannelsestillægget på baggrund af den uddannelse, som hans søn følger, bør det derfor undersøges, om den uddannelse til blomstergartner, som sagsøgerens søn følger — og som begge parter er enige om er en erhvervsuddannelse — foregår i tilknytning til en uddannelsesinstitution.
- 46 Det bemærkes, at uddannelsen til blomstergartner er delt op i tre dele, henholdsvis almen viden, teoretisk-faglig viden og praktik. I de to første dele er der 8 timer og 45 minutters undervisning pr. uge, hvorimod den tredje del er udmøntet i en lærekontrakt, i henhold til hvilken virksomhedens chef i dette tilfælde har forpligtet sig til i perioden fra den 14. marts 1990 til den 31. juli 1992 at uddanne sagsøgerens søn i blomstergartnerfaget, i overensstemmelse med et specifikt program, der er godkendt af Communauté française de Belgique.
- 47 Retten skal udtale, dels, at de to første teoretiske dele af denne uddannelse formidles af Institut francophone de formation permanente des classes moyennes, dels, at lærekontrakten mellem sagsøgerens søn og virksomhedens chef er indgået under dette instituts auspicer og under kontrol af Ministeriet for Det Franske Samfunds Uddannelsesforvaltning, og den er underskrevet af ministerens repræsentant. I denne kontrakt er det i artikel 6 bestemt, at »arbejdstiden kan ikke overstige 40 timer om ugen, herunder undervisningstimerne«.
- 48 Det bemærkes i øvrigt, at der er nogle studerende ved denne læreanstalt, som er yngre end sagsøgerens søn, og for hvem den uddannelse, som de følger her, er en mulighed for at fuldføre den skolepligt, som de har efter belgisk lov.
- 49 Det følger af det foregående, at Institut francophone de formation permanente des classes moyennes, en institution, der er godkendt af Communauté française de Belgique — som i henhold til den belgiske forfatning har kompetence på undervisningsområdet — er en uddannelsesinstitution i den betydning udtrykket er anvendt i artikel 3, stk. 1, i bilag VII, og at sagsøgerens søn her følger en erhvervsuddannelse.

- 50 Ifølge denne bestemmelse skal det barn, for hvem der ansøges om uddannelsestillæg, ikke kun følge en uddannelse i en uddannelsesinstitution, men det skal også modtage regelmæssig heltidsundervisning. Det bør derfor undersøges, om sagsøgerens søn modtager regelmæssig heltidsundervisning i denne institution.
- 51 Det bemærkes, at det fremgår af Domstolens og Rettens praksis, at det kan være berettiget at sidestille et praktikantophold uden for en uddannelsesinstitution med regelmæssig heltidsundervisning i denne institution, i forhold til formålet med artikel 3, første afsnit, i bilag VII, såfremt praktikantopholdet betragtes som en integrerende del af uddannelsesinstitutionens læseplan (jf. Rettens dom af 13.3.1990, forenede sager T-34/89 og T-67/89, Costacurta, stadfæstet efter appel ved Domstolens dom af 21.11.1991, sag C-149/90, a.st., præmis 8).
- 52 Det må fastslås, at sagsøgerens søn regelmæssigt og på heltidsbasis følger det uddannelsesprogram, som tilbydes af Institut francophone de formation permanente des classes moyennes.
- 53 Desuden skal det under alle omstændigheder bemærkes, at det er almindeligt forekommende inden for rammerne af de universitetsuddannelser, der giver adgang til liberale erhverv, at den væsentligste del af uddannelsen hen imod slutningen af uddannelsesperioden ikke foregår i selve uddannelsesinstitutionen, men uden for denne og under dennes opsyn, hos fagfolk. I disse tilfælde er retten til uddannelsestillæg ikke blevet anfægtet.
- 54 Herefter vil det være samfundsmæssigt urimeligt at tillade, at forældrene til en universitetsstuderende, der tilbringer størstedelen af sin tid i en praktikplads, kan opnå uddannelsestillæg, mens forældrene til en studerende, der følger en praktisk

uddannelse, og som også tilbringer størstedelen af sin tid i en læreplads i forbindelse med et uddannelsesprogram, der gennemføres af en uddannelsesinstitution, ikke modtager uddannestillæg.

- 55 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt Parlamentet kan begrunde sit afslag på uddannestillæg med, at sagsøgeren ikke har fremlagt beviser for de faktisk afholdte udgifter i forbindelse med sønnens skolegang, skal Retten ligesom sagsøgeren anføre, at Parlamentet kun har henvist til denne begrundelse i forbindelse med afvisningen af klagen efter at skoleåret var afsluttet, og det var først endnu senere, den 13. november 1991, at det anmodede sagsøgeren om at fremlægge beviser for de faktisk afholdte udgifter, hvilken anmodning sagsøgeren efterkom inden for fristen. Det bør desuden bemærkes, at Parlamentet har erkendt, at denne grund til afslag var sekundær i forhold til den, der angik arten af den fulgte uddannelse, og Parlamentet har i retsmødet erklæret, at man ønskede, at »Retten afgjorde det principielle spørgsmål« (dvs. spørgsmålet om fortolkning af artikel 3 i bilag VII), at »Europa-Parlamentets administration ikke har haft lejlighed til at vurdere sagen« (dvs. om de beviser, sagsøgeren har fremlagt, var tilstrækkelige og relevante), at »de gennemførelsesbestemmelser, som sagsøgeren har nævnt, ikke er relevante«, og at »disse almindelige gennemførelsesbestemmelser simpelt hen ikke kunne finde anvendelse«.
- 56 Det følger heraf, at spørgsmålet om bevis for sagsøgerens faktisk afholdte udgifter i forbindelse med sønnens uddannelse bør efterprøves af Parlamentet, som det i givet fald påhviler efter nærværende dom at afgøre, på hvilken måde de pågældende gennemførelsesbestemmelser skal anvendes i forbindelse med en uddannelse som den, sagsøgerens søn følger.
- 57 Med hensyn til spørgsmålet, om det månedlige tilskud, som virksomhedens chef i henhold til artikel 3 i lærekontrakten udbetaler til sagsøgerens søn, er et tillæg af samme art som uddannestillægget i henhold til artikel 67, stk. 2, i vedtægten, finder Retten, at det ikke tilkommer den at foretage en vurdering, som administrationen endnu ikke har foretaget. Det påhviler netop administrationen, ud fra de oplysninger, den råder over, at afgøre dette spørgsmål, eventuelt under Rettens kontrol.

58 Dette er så meget desto mere tilfældet, som hverken sagsøgeren eller Parlamentet har udtalt sig om dette punkt under forhandlingerne for Retten, og eftersom Parlamentet desuden i skrivelsen af 26. august 1991 har strejft dette spørgsmål uden dog at give blot antydningen af et svar. Der kan man nemlig læse: »Jeg tillader mig at erindre Dem om, at det påhviler tjenestemanden at føre bevis for, at der er tale om 'faktisk afholdte udgifter' i forbindelse med skolegangen, jf. artikel 3 i vedtægtens bilag VII. Denne dokumentation er så meget desto vigtigere i denne sag, som Deres søn modtager et månedligt tillæg, som er større end uddannelsestillægget.« Parlamentet har i sit svarskrift (punkt 8) tilføjet, at »administrationen har skønnet, at i tilfælde af, at læreforholdet eller en del af dette anses for at give ret til uddannelsestillæg, er den forpligtet til at undersøge, om det månedlige tillæg, sagsøgerens søn modtager, bør trækkes fra det omtalte uddannelsestillæg«.

59 Det følger af det foregående, uden at det er nødvendigt at undersøge de andre anbringender, som sagsøgeren har fremført, at afgørelsen af 4. februar 1991 — hvorefter sagsøgeren efter den 1. april 1990 ikke længere havde ret til det uddannelsestillæg, som han oppebar for sin søn, Laurent — bør annulleres sammen med beslutningen om at foretage tilbageholdelse i sagsøgerens løn. Parlamentet er forpligtet til at træffe alle konsekvenser af denne annullation.

60 Heraf følger, at påstanden om betaling af morarente på 8% p.a. er fremsat for tidligt.

Sagens omkostninger

61 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Sagsøgte har tabt sagen og pålægges derfor at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Femte Afdeling)

- 1) Parlamentets afgørelse af 4. februar 1991 om, at sagsøgeren pr. 1. april 1990 ikke længere havde ret til uddannelsestillæg for sin søn, Laurent, annulleres.
- 2) Parlamentets afgørelse om efter afgørelsen af 4. februar 1991 at foretage tilbageholdelse i sagsøgerens løn annulleres.
- 3) I øvrigt frifindes sagsøgte.
- 4) Parlamentet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Barrington

Schintgen

Lenaerts

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 29. januar 1993.

H. Jung
Justitssekretær

D.P.M. Barrington
Afdelingsformand